політикою, яка спрямовуються переважно на стримування темпів інфляції та підтримання курсу гривні,тож першим і найголовнішим кроком у становленні фіскальної політики має бути чітка та ефективна координація між усіма державними структурами, які тією чи іншою мірою стосуються цих проблем.

Література

1. *Мельник В.М., Мельничук Г.С.* Вплив бюджетно-податкового регулювання на розвиток промислового виробництва в Україні // Фінанси України. — 2008. — №12. — С. 44 — 52.
2. *М. Бурда, Ч. Виплош.* Макроекономіка — європейський контекст. — К.: Основи, 1998.
3. Громадська Асамблея України [Електронний ресурс].– Режим доступу http://gau.org.ua/forum/436
4. *П. Самуельсон*. Економіка. — Львів: Світ, 1993.

Стокроцька В. О.
«Державний фінансовий менеджмент», 5 курс,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені ВадимаГетьмана»
Науковий керівник — к.е.н., старший викладач Сибірянська Ю.В.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ ТА ФАКТОРИ, ЩО НА НЕЇ ВПЛИВАЮТЬ

Фінансова безпека держави, добробут населення, фінансування пріоритетних програм не в останню чергу залежать від налагодженості системи оподаткування, важливим елементом якої є податковий контроль. В сучасних умовах роль податкового аудиту як форми податкового контролю зростає, особливо враховуючи низьку податкову дисципліну суб'єктів підприємництва і населення, високий рівень тіньової економіки (за підрахунками Світового банку він становить більше 50 % ВВП) і одночасно з цим постійно зростаючі потреби у доходах бюджету для виконання державою покладених на неї функцій. Тому сьогодні важливо особливу увагу приділяти оцінці ефективності податкового аудиту і факторів, що на неї впливають.

Проблеми здійснення податкового аудиту досліджувались у працях М. Азарова, М. Войнаренка, В. Онищенко, О. Тимченко, К. Хмільовської, О. Чернявського, проте в опрацьованих

наукових публікаціях теоретичні засади та проблеми аналізу відповідних показників досліджуються фрагментарно. Тому метою даної роботи є дослідження сутності поняття «ефективність податкового аудиту», визначення факторів, що на неї впливають та показників, за допомогою яких її можна оцінити.

У результаті дослідження було встановлено, що незважаючи на велику кількість наукових праць, що досліджували дане питання, до сих пір відсутній єдиний підхід до дефініції поняття «ефективність податкового аудиту». Як відомо, ефективність — це характеристика якого-небудь об'єкта, що відображає його суспільну користь, продуктивність та інші позитивні якості [1].

Беручи до уваги, що метою податкового аудиту є виявлення реального розміру недонадходжень податків до бюджетів, а саме ступінь дотримання податкового законодавства, спробуємо сформулювати наше розуміння його ефективності. В довгостроковій перспективі результатом, тобто суспільною корисністю податкового аудиту, мають стати покращення податкової культури, зниження рівня тіньової економіки, зростання рівня сплачуваності податків. В результаті чого фактичні суми донарахувань за перевірками будуть зменшуватись, що з точки зору держави є краще, аніж великі суми донарахувань і високий рівень правопорушень податкового законодавства. Тому результатом ефективної контрольної роботи має бути зростання доходів бюджету при зниженні суми донарахованих податкових зобов'язань, що свідчитиме про підвищення рівня самостійної та добровільної сплати податків.

Також ефективність можна розглядати як економічну категорію, яка характеризується співвідношенням між одержаними результатами і витраченими на їх досягнення ресурсами [2]. В цьому випадку, під ефективністю податкового аудиту розуміють співвідношення розміру донарахованих сум до витрат на проведення перевірок. Так як податкова не веде статистику витрат на перевірки, щоб оцінити затрачені ресурси можна розглядати лише кількісні показники (кількість проведених перевірок або чисельність залучених інспекторів). Але це вже буде показник не ефективності, а результат діяльності одного податкового інспектора. Таким чином, реальну ефективність податкового аудиту можна оцінити за допомогою наступних показників: кількість проведених перевірок; кількість і сума виявлених правопорушень; число задіяних ревізорів-інспекторів; сума донарахованих податкових зобов'язань; частка погашених

зобов'язань із донарахованих сум; кількість і сума оскаржень повідомлень-рішень, залишених без змін, тощо.

Сам рівень ефективності податкового аудиту зумовлений складною взаємодією чинників організаційного, технічного, політичного, соціально-психологічного та морально-ідеологічного характеру. Саме тому виникає об'єктивна необхідність визначення факторів, які можуть як позитивно, так і негативно впливати на ефективність аудиту у сфері оподаткування. Серед них можна виділити такі: система відбору платників податків для проведення перевірок; якість нормативно-законодавчої бази; змістовний аналіз ризиків; повнота проведення перевірки; процес стягнення донарахованих за результатами перевірки сум до бюджету; проведення роз'яснювальних заходів з метою упередження правопорушень; система оцінки роботи податкових інспекторів [3].

Опрацювання кожного з цих факторів дасть змогу виявити шляхи підвищення результативності аудиту. Як наслідок, держава в змозі буде в повній мірі виконувати свої функції, а платники здійснюватимуть господарську діяльність у межах чинного законодавства.

Література

1. *Бусел В. Т.* Великий тлумачний словник сучасної української мови /В. Т. Бусел.. — К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002. — 1440 с.

2. *Андрущенко В.А*. Ефективність адміністрування податків за критеріями Світового банку / В.А. Андрущенко. — Міжнародне співробітництво України в сфері оподаткування. Реформування податкової служби України відповідно до європейських стандартів: зб. матер. наук.-практ. конференції, 23 жовтня 2009 р. / Держ. подат. амін. України, Нац. унів. ДПС України, Наук.-досл. центр з пробл. опод. — Ірпінь: Нац. унів. ДПС України, 2009р. — 418с.

3. *Олейнікова Л.Г.* Підвищення фіскальної й економічної результативності податкового адміністрування в Україні / Л.Г.Олейнікова // Фінанси України. — 2011. — №10. — С. 47—59.